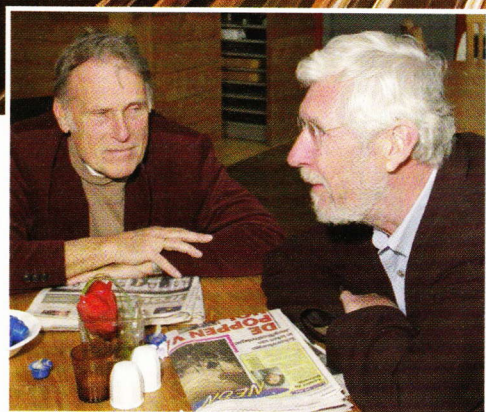

IJsselmeer

november 2007 nr.3

BERICHTEN

Zuiderzeelijn over Afsluitdijk

Algemene ledenvergadering media maart 2008

Nesbos, luchthaven Lelystad
Almere Poort, IJburg
Betrouwbare overheid?
Landschap: geluk & euro's

IJsselmeervereniging
35 jaar

Colofon

IJsselmeervereniging

Opgericht in maart 1972

Postadres per 1 december 2006

Postbus 257

1900 AG Castricum

Telefoon: 0251-362753

Fax: 0251-652422

Email: info@ijsselmeervereniging.nl

Website: www.ijselmeervereniging.nl

Bezoekadres:

Dorpsstraat 65

1900 AG Castricum

Ledenadministratie

Voor vragen over uw lidmaatschap kunt u terecht bij de InformatieWinkel,

Diny Kloosterboer: telefoon: 0251-

362762, email:

d.kloosterboer@landschapnoordholland.nl,

adres: IJsselmeervereniging,

InformatieWinkel, t.a.v.

Mevrouw D. Kloosterboer, Postbus 257,

1900 AG Castricum

Het lidmaatschap gaat u aan voor 1

jaar en opzeggen kan alléén schriftelijk

uiterlijk 1 maand voor het einde van het

kalenderjaar.

Kamer van Koophandel: 40624019

Rabobank 13.83.65.164

Nummer 3/2007 november

ISSN: 1571-9448

Hoofdredacteur a.i.:

Marten Bierman

Productie:

Twin Design bv, Culemborg

Fotografie/beeld:

Wil Tjoa en Susette Luger en

Zuiderzeemuseum

Aan dit nummer werkten mee:

Jan Baron, Marten Bierman, Frank

Enninga, Diny Kloosterboer, Susette

Luger, Nico Papineau Salm, Johan

Stuart, Udo Vroom, Jaap van der Zwaag

De redactie is niet verantwoordelijk voor

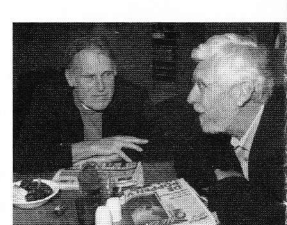
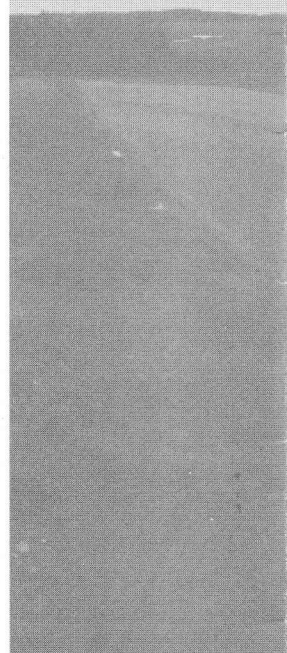
de inhoud van artikelen en houdt zich

het recht voor artikelen in te korten.

Het IJsselmeergebied omvat het IJmeer, de Gouwzee, het Markermeer en het 'kleine IJsselmeer' tezamen 1840 km², alsmede de oevers en het gebied landinwaarts voorzover van invloed op de kwaliteit en de beleving van het grote open water.

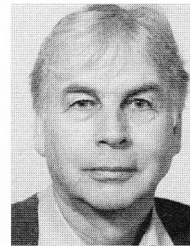
Inhoud

Voorwoord	3
Mededelingen vereniging	4
Hoe betrouwbaar is de overheid?	6
Foutjes van Adri Duivesteijn	7
Zuidpolder-Oost	7
De Zuiderzeelijn over de Afsluitdijk?	8
Het bestemmingsplan Almere Poort	8
Almere-Amsterdam: de natte droom van metropoolbouwers	9
Wonderbaarlijke plannen rond het Nesbos	10
Windturbines aan De Nes	11
Moeten we nog vechten tegen de windmolens	11
Ingezonden bericht van Nico Papineau Salm	12
Fotowedstrijd Noordhollands Dagblad: Dijk van een foto	13
Zevende Schipholbaan	14
Organisaties willen noordse steen terug	14
Ministerie: landschap is geluk en goud waard	15
Schenken en Lidwoorden bon	16

Cover: 1e prijswinnaar van de fotowedstrijd Noordhollands Dagblad 75 jaar IJsselmeer, Frank Bakker
Stevin Sluizen bij Den Oever

Heden en toekomst bij ons onlosmakelijk verbonden

Ook deze IJsselmeerberichten staat weer bol van kleine en grotere bedreigingen van het IJsselmeergebied. Het is om mee van te worden. Het lijkt wel alsof we overal tegen moeten zijn. Welke beleidslijn volgt de vereniging daar eigenlijk bij? Kort gezegd werken we zowel reactief als pro-actief. Dat wil zeggen dat we actie voeren tegen zaken die een bedreiging vormen voor het IJsselmeergebied nu en in de toekomst. Wanneer wij vrezen dat er onomkeerbare dus onherstelbare schade zal voortvloeien uit voorgestelde ingrepen zoals bijvoorbeeld verstedelijking in het IJmeer dan reageren we.

Dat is reactief. We maken bezwaar en proberen bestuurders tot andere gedachten te brengen door op die schade te wijzen. En als de kans zich voordoet wijzen we op de strijdigheid met vaak internationaal afgesproken richtlijnen zoals Habitat- en Vogelrichtlijn die het IJsselmeergebied bescherming behoren te bieden. Essentieel is dat wij de agenda daarvoor niet bepalen. Het komt op ons af en wij hebben maar binnen een daarvoor wettelijk vastgestelde termijn te reageren. Ook om later in de procedure nog recht van bezwaar te houden. Ons optreden heeft daardoor onvermijdelijk een hoog hap-snap gehalte: we proberen overal waar het brandt te blussen.

Toch zoeken we ook naar de ordening daarin. Zo blijkt ons bijvoorbeeld dat veel gemeenten nog altijd denken dat ze de baas zijn over het binnen hun grenzen liggende IJsselmeerwater, maar dat is niet het geval. Er worden dus regelmatig miljoenen euro's aan te vergeefse planvoorbereidingskosten letterlijk in het water gegooid. Wij hebben er bij het ministerie van VROM dan ook op aangedrongen om betere voorlichting te geven, dan krijgen wij het ook rustiger en behoeven we al die onbekende regels niet steeds uit te leggen.

Wat we ook ervaren is dat alle ingrepen, ook als we niet tegen zijn zoals goed ingepaste jachthavens steevast moeten worden bekostigd met woningbouw erbij om de boel haalbaar te maken. Daardoor worden we gedwongen tegen meer te zijn dan ons lief is. Gelukkig kunnen we het ook uitleggen en dat scheelt ons negatief imago. Maar leuk is het lang niet altijd omdat het verwijt van starheid snel is gevonden.

Dat brengt ons op het pro-actieve. Ons lange termijnperspectief voor de komende halve eeuw is het terugbrengen van een levendig en robuust estuarium door het openen van de Houtribdijk tussen Enkhuizen en Lelystad en een te openen Afsluitdijk om daarmee een klimaatbestendig hoogwaardig waterlandschap te realiseren. (zie bijvoorbeeld IJsselmeerberichten 2007 nr 2 pagina 11). Dat zou luchtfietsen worden als we allerlei korte termijn ingrepen zoals buitendijks bouwen ondertussen op hun beloop zouden laten. Die zouden immers ons lange termijn perspectief onhaalbaarder maken. Daarin schuilt ook onze motivering om het reactieve vol te houden. Reactief en pro-actief kunnen niet zonder elkaar. En dat de aanhouder wint hebben we eerder bewezen. Nieuw is dit immers niet. Bij onze strijd tegen de Markerwaard was de vereniging ook altijd tegelijkertijd ergens (anders) voor. Dat werd uitgedragen via bijvoorbeeld plan Waterlely en nota's over integrale visieontwikkeling. Zo had en heeft de vereniging steeds voorkomen te worden gezien als een club van alleen nee-zeggers. Op naar het moment dus dat we volmondig ja kunnen zeggen...

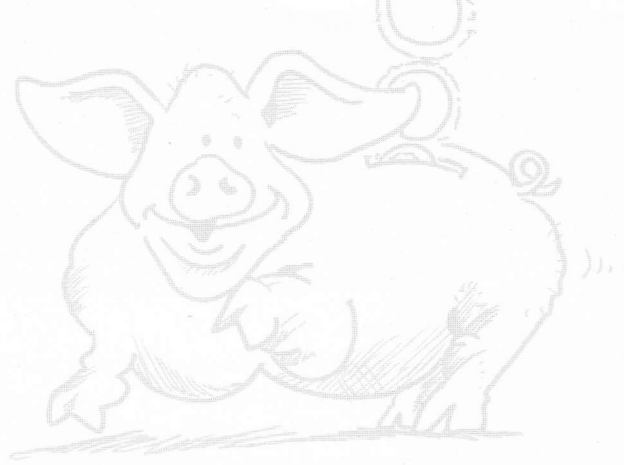
Marten Bierman

Giften 2007

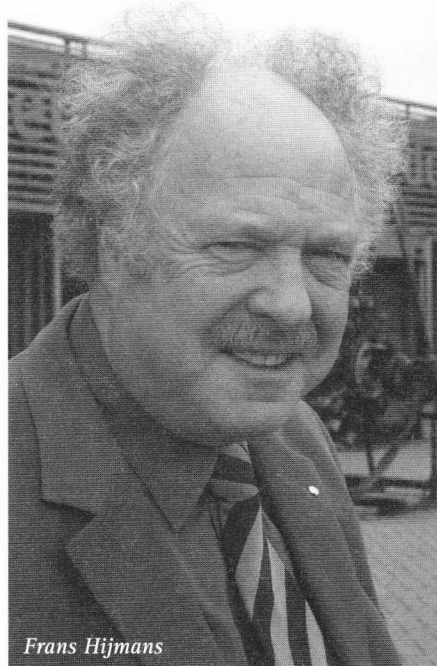
Allen hartelijk dank voor uw gift aan de IJsselmeervereniging!

Dhr. Ir. J. v.d. Kolk, Leidschendam	€ 98,50
Gemeente Wervershoof, Wervershoof	€ 50,00
Mevr. D. Swart, Monnickendam	€ 78,50

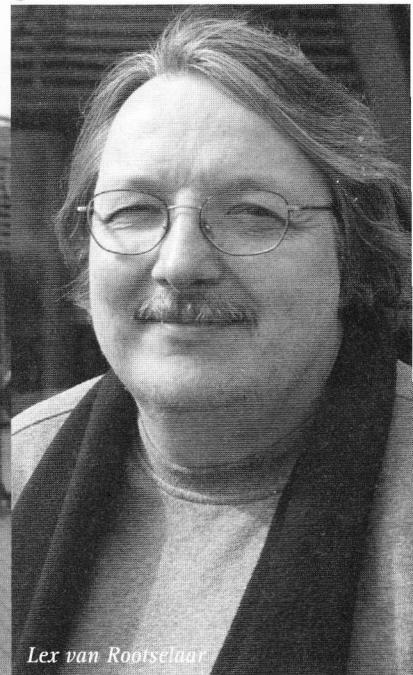

Uitbreiding IJV-bestuur met Frans Hijmans en Lex van Rootselaar nu definitief

Op de Algemene ledenvergadering van 24 maart in Lelystad hebben Frans en Lex zich voorgesteld en zijn ze gekozen tot bestuurslid van onze vereniging. In IJsselmeerberichten van juni 2007 portretteerden zij zichzelf zodat ook de niet aanwezige leden met hen konden kennis maken. Tegen de keuze van de ledenvergadering stond tot zes weken na verschijning van dat juni-nummer de mogelijkheid open om bezwaar te maken. Daarvan is geen gebruik gemaakt zodat wij Frans en Lex nu echt kunnen feliciteren met hun toetreding tot het IJV-bestuur! Het bestuur bestaat nu uit vijf leden. Wij blijven behoefte hebben aan uitbreiding en roepen daarom mensen die daar voor voelen op zich tot ons te richten. Het beschermen en vitaliseren van ons mooie grote open water is uw inzet waard. Sommigen doen wat voor hun land, wij doen wat voor ons water!

Frans Hijmans

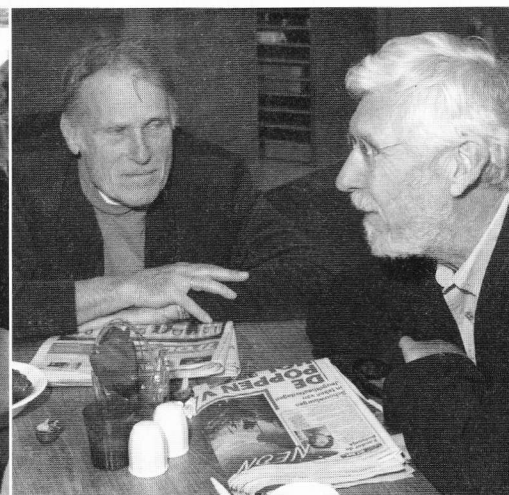
Lex van Rootselaar

Te veel van het goede...

In de vorige IJsselmeerberichten kondigden we een buitengewone ledenvergadering aan in november ter viering van ons 35-jarig jubileum. Die zou vooral inhoudelijk van aard moeten zijn. Mede als gevolg van het 75-jarige jubileum van de afsluiting van de Zuiderzee met de Afsluitdijk zijn er

echter zoveel studiedagen in dit jaar, dat we er onmogelijk nog tussen konden zonder de aandacht daarvoor te veel te verdunnen. Wij mikken daarom op een combinatie met de echte ledenvergadering medio maart volgend jaar. Meer daarover vindt u in de volgende IJsselmeerberichten.

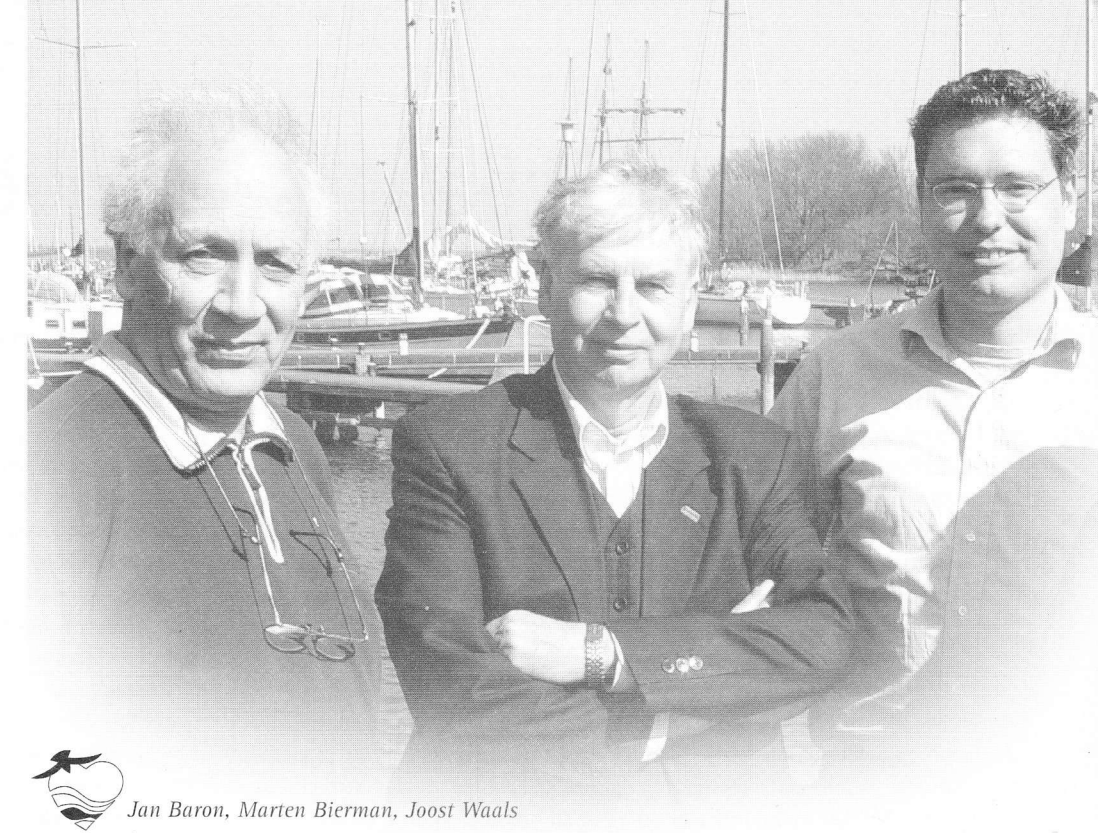
Actieve leden op de vorige Algemene ledenvergadering, maart 2007

Oproep!!

Het dagelijks bestuur van de IJsselmeervereniging staat al heel lang aan het roer. Marten Bierman, Jan Baron en Joost Waals hebben te kennen gegeven het stokje aan anderen te willen overgeven. Hoewel de statuten niet toestaan dat twee of meer leden van het dagelijks bestuur tegelijkertijd aftreden, is de kans groot dat zulks toch staat te gebeuren.

Naast het besturen van de vereniging heeft het bestuur een belangrijke taak in het adviseren van de stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer en dan specifiek voor Planologische Kwesties.

De in dit nummer besproken planologische kwesties die steeds vaker tot procedures leiden, worden momenteel door het dagelijks bestuur van onze vereniging voorbereid en uitgevoerd. In de toekomst zal het vaker door het bureau van de stichting VBIJ worden uitgevoerd.

Jan Baron, Marten Bierman, Joost Waals

Wij zoeken op korte termijn gemotiveerde kandidaten die tot het bestuur willen toetreden.
De nood begint hoog te worden!

Wanneer u interesse heeft kunt u contact opnemen met de secretaris Jan Baron, telefoon: 0299-673220 of via email: j.h.baron@kpnplanet.nl, u kunt ook uw gegevens doorgeven via het secretariaat: 0251-362753.

Vertrek Susette Luger

Bestuur

Susette vertrekt als medewerkster van de IJsselmeervereniging en de stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer.

Zij heeft de afgelopen zes jaren een grote bijdrage geleverd aan het vele werk voor de IJsselmeervereniging en voor het samenwerkingsverband de stichting VBIJ. Bedankt daarvoor en wij wensen Susette veel succes toe in de toekomst!

Het IJsselmeervereniging bestuur

Hoe betrouwbaar is de overheid?

JAN BARON

De overheid is er om het land ordentelijk te besturen en de rechtszekerheid van burgers en organisaties te waarborgen. Wij, als IJsselmeervereniging, komen die overheid regelmatig tegen als gesprekspartner maar ook als tegenstrever. Dat laatste is niet per definitie verkeerd, omdat de door de overheid gemaakte regelgeving geen star geheel dient te zijn maar, als de omstandigheden daarom vragen, gewijzigd moeten kunnen worden. Kortom, regelgeving moet dynamisch zijn om het vastlopen van de samenleving te voorkomen. Als oud wethouder weet ik daar alles van. Wijziging van door de overheid gemaakte regels gaan niet altijd zonder pijn.

Ik begon dit stukje met de constatering dat de overheid de rechtszekerheid van burgers en organisaties moet waarborgen. Dat betekent, dat in de samenleving draagvlak moet zijn voor veranderingen die de overheid meent te moeten doorvoeren. Voor het verkrijgen van dat draagvlak is een goede onderbouwing noodzakelijk en moet er ruimte zijn voor discussie. Ook bij het handhaven van bestaande regels moet de overheid consequent zijn. Het komt steeds vaker voor dat zij de bestaande regels anders toepassen dan oorspronkelijk bedoeld is. Daar hebben wij als IJsselmeervereniging en als stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer in toenemende mate mee te maken. Dat verschijnsel is verontwaardigend omdat de rechtszekerheid in het gedrang komt en daarmee het noodzakelijke draagvlak onder (een deel van) de bevolking verdwijnt. Dat leidt dan weer tot lange gerechtelijke procedures waardoor veel tijd en geld verspild wordt.

In voorgaande nummers van IJsselmeerberichten heeft u kunnen lezen dat verschillende overheden ruimtelijke plannen maken die haaks staan op bestaande regelgeving waaronder niet de minste zoals de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen. De plannen tot de bouw van IJburg fase2, Almere Pampus in het IJmeer, mogelijke

uitbreiding van Lelystad in het IJsselmeer en het streven naar grote windparken buitendijks, zijn schrijnende voorbeelden van het ontkennen van belangrijke regelgeving. Wij worden ook geconfronteerd met gemeenten rondom het IJsselmeergebied die maar al te graag in natuurgebieden willen gaan bouwen of het anderszins willen gaan aantasten. Het merkwaardige en verontrustende feit doet zich voor dat sommige provincies kennelijk bereid zijn haar ruimtelijk beleid, vastgelegd in streek en omgevingsplannen, onderuit te halen, om slechte plannen van gemeenten goed te keuren. Elders in dit nummer vindt u daarvan enkele voorbeelden waarover wij al eerder bericht hebben.

In dit artikel willen wij u en voorbeeld geven waaruit blijkt dat het handhaven van vastgesteld beleid onderuit wordt gehaald.

Op 21 juli 2007 heeft de Algemene Rekenkamer aan de Tweede kamer der Staten Generaal een brief gezonden waarin zij een op 11 juni 2007 vastgesteld rapport getiteld: "Bescherming van Natuurgebieden", aanbiedt.

De inhoud van dat rapport is onthutsend. In dit geval gaat het om de planologische bescherming van natuurgebieden in Nederland. De uitvoering daarvan blijkt uitzonderlijk slecht te zijn. Die conclusie hebben wij zelf ook al eens getrokken maar nu heeft een eerbiedwaardig instituut dat beeld nog eens bevestigd. Het voert te ver om in dit artikel een rapport van 66 pagina's uitputtend te behandelen.

Ik volsta met het citeren van paragraaf 1.3 waarin de conclusies van het onderzoek staan:

"Aan de hand van de door ons onderzochte praktijk geven wij in dit rapport een oordeel over de wijze waarop het natuurbeschermingsbeleid, waarvoor het Rijk resultaatverantwoordelijk is, in Nederland wordt uitgevoerd.

De onderzochte casussen brengen ons tot de conclusie dat de uitvoering van het natuurbeschermingsbeleid onvoldoende bijdraagt aan de bescherming van de natuur.

Dit gegeven brengt het risico met zich mee dat de ruimtelijke samenhang en de kwaliteit van beschermde natuurgebieden wordt aangetast".

En verder:

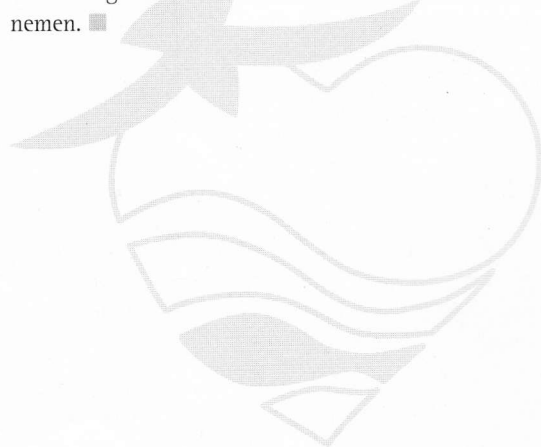
"Wij baseren deze hoofdconclusie op de volgende deelconclusies van ons onderzoek:

- 1. De wijze waarop het <nee, tenzij> regime wordt toegepast bij de onderzochte projecten is onvoldoende. De procedures die worden doorlopen bieden op die manier geen daadwerkelijke bescherming tegen aantasting van natuurgebieden: ze zorgen hooguit voor vertraging van de daadwerkelijke ingreep. De ingrepen, ook die met een relatief klein maatschappelijk belang, vinden in ons onderzoek op de geplande locaties plaats. dat betekent dat natuur wordt aangetast waar dat had kunnen en moeten worden vermeden.*
- 2. Het compensatiebeginsel wordt bij de onderzochte ingrepen in de natuur slechts gedeeltelijk nageleefd. De natuurschade wordt bij geen van de onderzochte projecten beperkt of verzacht, iets waartoe degene die het initiatief neemt tot een ingreep op grond van het compensatiebeginsel wel verplicht is. Daarnaast ontbreken bij de uitvoering van de compensatie waarborgen voor het bereiken van kwalitatief gelijkwaardige natuur. Compensatie worden in de helft van de gevallen gedeeltelijk of zelfs helemaal niet uitgevoerd".*

Het zal je maar gezegd worden. Gebruikelijk is, dat de betrokken ministers op een rapport reageren. Na het uitspreken van de ongerustheid over de conclusies van het rapport, wordt de onderbouwing daarvan op de gebruikelijke manier onderuitgehaald. Dat gaat in de trant van "wij zijn al geruime tijd bezig verbeteringen door te voeren maar vinden een deel van conclusies niet juist en de voorgetelde maatregelen niet zinvol".

Waarvan akte.

Ik adviseer u het goed leesbare rapport van de internetsite van de Algemene Rekenkamer te halen en er kennis van te nemen. ■

Ministerie: landschap is geluk en goud waard

MARTEN BIERMAN

Kosten om landschap te koesteren worden vaak gezien als sluitpost of weggegooid geld. Zulke kosten worden dan knarsetandend opgevoerd als het verplicht is vanwege een of andere richtlijn ter compensatie van voorgenomen vernielingen. En dan wordt er zo leert de praktijk ook flink de hand mee gelicht. Kijk naar IJburg I waarvoor veel te laat als compensatie voor demping in het IJmeer een (ook weer droge) dam werd gelegd. Het ministerie van LNV komt nu met een studie waaruit blijkt hoe kortzichtig dat is. De titel zegt het al: Investeren in het Nederlandse landschap. Opbrengst: geluk en euro's.

Kort gezegd is de conclusie dat investeren in landschap loont. De baten blijken veel hoger uit te vallen dan de kosten. Er zijn drie voorbeeldgebieden onderzocht: Hoeksche Waard, Meierij en Hondsrug en men waagt zich op basis daarvan aan een opschaling voor heel Nederland. Geschat positief totaalsaldo zo'n € 17,8 miljard.

Nu gaat het hier niet om de precieze getallen maar om de teneur. Mooi landschap is prettig om op uit te kijken wat zich bijvoorbeeld vertaald in hogere vastgoedwaarden van in de buurt gelegen gebouwen. De grootste baten zijn dan ook te vinden in woongenot, recreatie en van vererving van cultuurlandschap en natuur. Een heel belangrijke conclusie is verder dat het investeren in netwerken, waarbij op grote schaal maatregelen in samenhang worden genomen het meeste rendement oplevert. Individuele elementen kunnen zulke baten nooit in hun eentje opleveren.

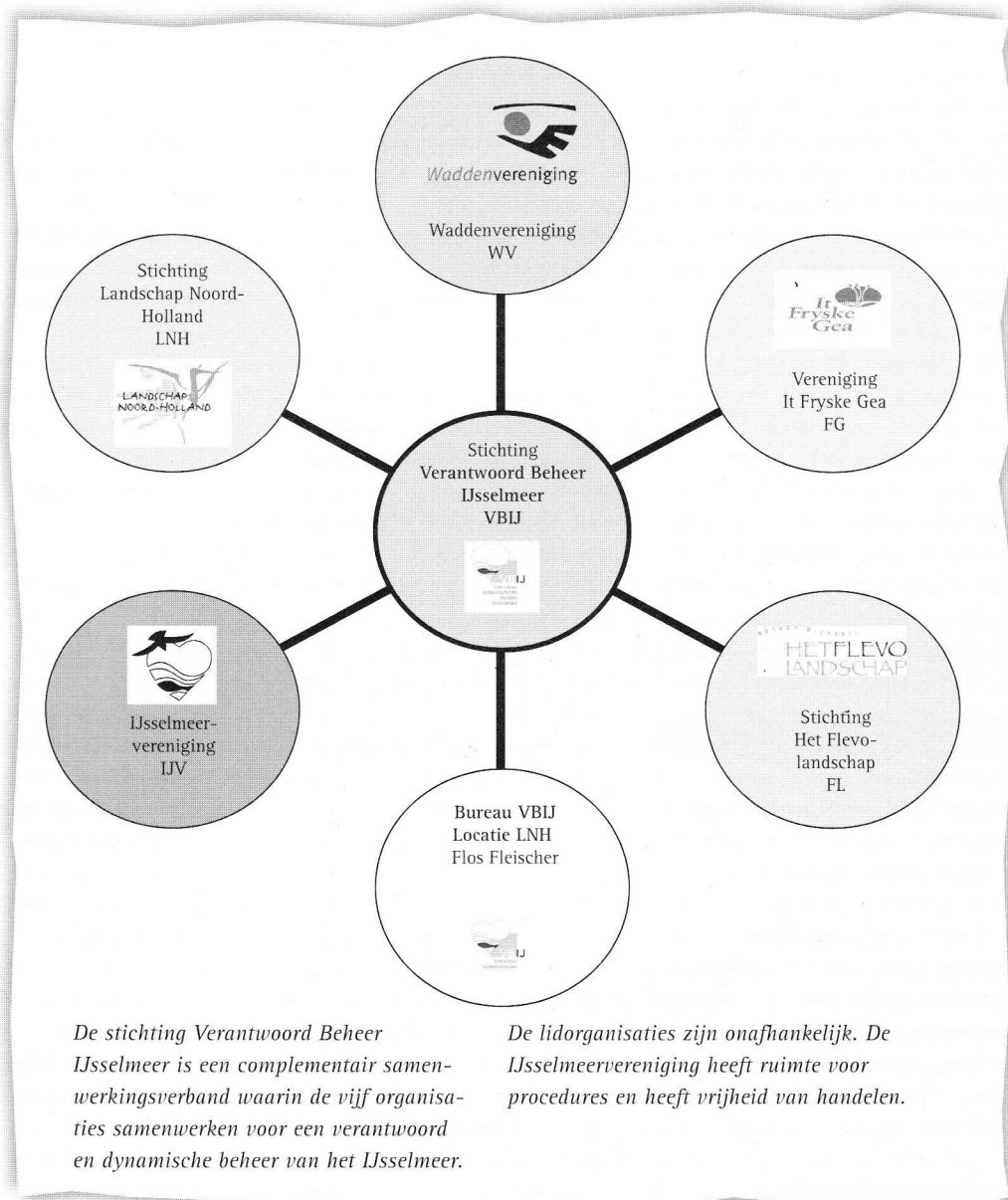
Laten we dat eens vertalen naar het IJsselmeergebied. Dit is dan wel blauw in plaats van groen maar er zijn duidelijke parallellen. Bescherming en verbetering leveren ons dan heel wat geluk en geld op met al dat waardevolle kustlandschap en het grote open water. In de water en oeverrecreatie gaan nu al miljoenen om. Nieuwe investeringen leveren dan het meeste op als het wordt gebruikt om de compartimentering met dijken

op te heffen zodat inderdaad van een netwerk investering sprake is. We krijgen dan door herstel van stroming ook schoner water, meer bodemreliëf dus meer bodemleven, een betere visstand en zo meer.

Kortom een pleidooi om te investeren in landschap om de waarde van dat landschap zelf. In feite wordt hiermee erkend dat natuur en landschap een productiefactor van betekenis vormen. Denk bijvoorbeeld aan de reddingsoperatie van het Westland bij de droogte in 2003. Toen was het zoete IJsselmeerwater de buffer tegen verzilting van het dat tuinbouwgebied en werd miljardenschade voorkomen. Zo zijn er heel wat voordelige

rekensommetjes te maken ten gunste van het behoud en verbeteren van IJsselmeerdelta.

Het addertje onder het gras schuilt natuurlijk in de druk die van verstedelijking en verrommeling uitgaat om zich dan juist nog massaler in zulke waardevolle gebieden te willen nestelen met het argument dat dit nog meer betalende genietters zal opleveren: Almere en Lelystad buitendijks bijvoorbeeld. Dan wordt de geluksfactor dominant. Dan wordt de afweging of voordeel van een handjevol rechtvaardigt dat het landschap voor velen wordt verknoeid. Dat vraagstuk komen we dagelijks tegen langs de IJsselmeerkust waar hoogbouw wordt gepland die van verre zichtbaar, het open landschap verknoeid. De winst van dit rapport is dat wat waardeloos leek nu waarde krijgt. Maar tegenover verstedelijking blijft het weerloos als er geen beschermende wetten zijn. Die moeten de opbrengst in geluk veiligstellen die je niet met euro's kunt kopen... ■

De Zuiderzeelijn over de Afsluitdijk?

JAAP VAN DER ZWAAG

Bij het ontwerpen van de Afsluitdijk was een van de doelen dat na voltooiing van de dijk een spoorlijn Noord-Holland en Friesland zou verbinden (van Anna Paulowna naar Harlingen). Een spoorlijn werd zelfs beschouwd als een van de grote voordelen van het maken van die dijk. In de eerste jaren van de Zuiderzeewerken werd er dan ook van uitgegaan, dat er een spoorlijn zou komen. Bij de aanleg van de Amsteldiepdijk werd daarmee rekening gehouden. Omdat het voormalige eiland Wieringen in feite een grote keileembult is, welke meters boven zeeniveau ligt, begon men voortvarend in de lengterichting van Wieringen, een kaarsrecht tracé voor de spoorlijn af te graven tot op het niveau van de beide afsluitdijken; dat keileem werd gebruikt om de Amsteldiepdijk mee aan te leggen. Dat die -dubbelsporige- spoorlijn nooit is aangelegd had als oorzaak dat het karakter van het verkeer veranderde. Het stormachtig groeiende autoverkeer verminderde het belang van een spoorwegverbinding. Toch duurde het nog tot na de Tweede Wereldoorlog voordat definitief werd afgezien van het aanleggen van de spoorweg. De sleuf voor de spoorlijn ligt er nog steeds en is goed te zien als men vanaf de Amsteldiepdijk Wieringen nadert. Een deel van het oorspronkelijke spoortracé is nu de basis voor de autoweg, welke Wieringen in tweeën deelt.

Ook op de Afsluitdijk zelf werden al voorzieningen getroffen voor een mogelijke spoorlijn. Zo werden bij de spuilsuizen funderingen voor draaibruggen gelegd, welke tientallen jaren ongebruikt bleven. Ook lag er naast de oorspronkelijke tweebaansweg op de dijk een strook grond die gereserveerd was voor de spoorlijn. Toen in de jaren zeventig de autoweg werd verbreed tot autosnelweg werden de funderingen alsnog gebruikt voor extra draaibruggen voor het autoverkeer en werd de voor de spoorlijn bedoelde strook voor de extra rijbaan gebruikt.

Al sinds 1998 woedt er een hevig discussie over de zogenaamde Zuiderzeelijn (ZZL), welke het noorden met het westen van Nederland zou moeten verbinden. Naar aanleiding van de Structuurvisie Zuiderzeelijn sprak het kabinet Balkenende III op 13 april 2006 zijn voornemen uit om helemaal geen Zuiderzeelijn, in

welke vorm dan ook, meer aan te leggen. Dit kabinetsbesluit leidde tot een grootschalige demonstratie in Den Haag, waar onder andere veel politici uit Noord-Nederland deelnamen. En dit had tot gevolg dat een definitieve beslissing omtrent de ZZL opnieuw werd uitgesteld en, onder druk van de Tweede Kamer, doorgeschoven werd naar het nieuwe kabinet. De ZZL is derhalve nog niet van de baan. Dat een ZZL niet alleen van belang is voor de (economische) ontwikkeling van Noord-Nederland, maar zelfs belangrijk kan zijn voor het noorden van Duitsland bewees hetgeen, Wulff, de minister-president van Nedersaksen daarover heeft gezegd. In juni 2006 pleitte Wulff, die op bezoek was bij Balkenende, voor een Zuiderzeelijn, welke volgens hem doorgetrokken zou moeten worden tot Hamburg en zelfs tot Berlijn. Een dergelijke spoorlijn zou namelijk niet alleen van groot nut zijn voor de ontwikkeling van noord-west Europa, maar ook voor de Baltische steden.

Het is opvallend, dat bij de discussie over een betere verbinding tussen het noorden en westen van Nederland in alle talen gezweven is over een eenvoudige oplossing: een spoorweg over de Afsluitdijk, die het noorden van Nederland (en zelfs met Duitsland) op – snelle – wijze zou kunnen verbinden met het westen van ons land en wel speciaal met Schiphol. Als deze spoorlijn wordt aangelegd zou een snellere verbinding tussen het westen en noorden van Nederland gemakkelijker en sneller gerealiseerd zijn dan volgens de al tientallen jaren bestaande en tot op heden nooit uitgevoerde plannen voor de Zuiderzeelijn via Emmeloord. Nu begonnen is met (het verkennen naar) het verbeteren van de veiligheid van de Afsluitdijk, waarbij ook naar de verkeersfunctie van de dijk wordt gekeken, zou ik een pleidooi willen doen voor het volgende.

Er is nu een unieke kans een onderzoek te (laten) doen naar de mogelijkheid een dubbelsporige spoorlijn aan te leggen over de – verbrede en verhoogde – Afsluitdijk met als doel het noorden van Nederland te verbinden met het westen.

De IJsselmeervereniging zou hierbij het initiatief kunnen nemen een dergelijk idee onder de aandacht te brengen van het kabinet, de betrokken provincies, de Rijkswaterstaat en de commissies die de ZZL-problematiek onderzoeken. ■

Het bestemmingsplan Almere Poort

JAN BARON

Het door de Gemeenteraad van Almere vastgestelde bestemmingsplan Almere Poort, is door de provincie Flevoland goedgekeurd. De stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer heeft tegen het plan bezwaar aangetekend omdat het ernstige gevolgen voor het IJmeer kan hebben. Zowel de provincie als de gemeente Almere hebben alle bezwaren ongegrond verklaard. Na even de tijd te hebben genomen, is besloten alsnog bij de Raad van State in beroep te gaan.

Kenmerken van het plan

Zoals bekend, wil Almere de vierde stad

van Nederland worden. In verband met de zogenaamde Noordvleugelontwikkeling van de Randstad willen het Rijk, provincies en gemeenten in de regio een groot aantal woningen bouwen waarvan een groot deel in Almere. Deze taakstelling moet er toe leiden dat het inwonertal uiteindelijk in de buurt van 400.000 komt. Almere Poort is een schakel in deze ontwikkeling. Het plangebied ligt ten zuidwesten van Almere-stad en grenst aan het IJmeer en de Hollandse brug. Het gebied heeft een oppervlakte van circa 1.100 hectare waarvan circa 565 hectare zal worden ontwikkeld. Almere Poort zal het IJmeer opnemen in de toekomstige

ontwikkelingen welke door het gemeentebestuur als *noodzakelijk* worden aangegeven. Almere moet een stad met allure worden en daar past hoogbouw bij. Deze hoogbouw zal onder andere vlak bij het IJmeer worden gerealiseerd. Het plan past in de lange termijn visie van Almere en de provincie Flevoland waarin het IJmeer als "waterpark" in deze stedelijke ontwikkeling zal worden opgenomen. Het plan loopt vooruit, zo staat het in de visie van gemeente en provincie, op de realisatie van Almere Pampus dat vooral in het IJmeer gerealiseerd moet worden. Ook is voorzien in een mogelijke bouw van een jachthaven met 1.000 ligplaatsen en is een eventuele aanleg van de IJmeerlijn tussen Almere en Amsterdam als een mogelijkheid opgenomen.

De bezwaren van de stichting VBIJ

Naar de mening van de VBIJ zal het op grote schaal bouwen direct aan de oevers van het IJmeer de open ruimte zoals >

omschreven in de Integrale Visie IJsselmeergebied, onherstelbaar aantasten. Het IJmeer valt onder de Europese Vogelrichtlijn en is dus beschermd gebied. Bouwen aan de rand op grootstedelijke schaal is daarmee in strijd in verband met de in de Vogelrichtlijn beschreven externe werking. Uit diverse recente rapporten blijkt, dat het IJmeer onder zeer grote druk staat. De overheid heeft de instandhoudingsplicht en mag zeker niet meewerken aan een achteruitgang van de natuurwaarden.

Nu de Provincie Flevoland het plan heeft goedgekeurd, blijft er weinig anders over dan (alweer) de Raad van State om vernietiging van het bestemmingsplan te vragen. De stichting VBIJ is niet per

definitie tegen het bestemmingsplan Almere Poort. Het bezwaar richt zich tegen het opnemen van het IJmeer in de stedelijke ontwikkeling. De stichting VBIJ heeft gepleit voor een geleidelijke overgang van het IJmeer naar de stad. Dus geen hoogbouw bij het IJmeer maar meer in de richting van Almere stad. Daarvoor was bij zowel de provincie als gemeente Muiden vindt de bouwhoogten in het bestemmingsplan buiten alle proporties en is van mening dat er eerst een goede stedenbouwkundige uitwerking moet komen hoe een gezicht aan het water gecreëerd kan worden. De gemeente Almere is van mening dat hoogbouw nabij het water noodzakelijk is op grond van het grootstedelijke karakter.

Het Provinciale Omgevingsplan

Enige tijd geleden is het nieuwe Omgevingsplan Flevoland door de Staten vastgesteld. Daarin is een merkwaardig begrip opgenomen. De Provincie wil dat Almere zich in het IJmeer kan ontwikkelen. Mogelijk kan dat ook voor Lelystad gelden. Omdat het IJmeer, Markermeer en IJsselmeer via de Vogelrichtlijn tot beschermd gebied zijn verklaard, is het niet mogelijk in het water te bouwen. De Provincie weet dat maar heeft daar iets op gevonden. Het <nee-tenzij> beginsel van de Vogelrichtlijn, is door de Provincie omgebouwd tot <ja-want>.

Dat betekent dat de provincie meent dat wanneer eerst elders in het IJsselmeer, Markermeer en/of IJmeer natuurwaarden gerealiseerd worden, deze dan als compensatie van het verloren gaan van natuurwaarden als gevolg van bouwen, mogen dienen. Dat is in strijd met de wet zoals al is aangegeven in een advies van de commissie die zich met de strategische milieubeoordeling heeft bezig gehouden. Hoewel de Gedeputeerde erkend heeft dat het niet mag, hebben de Provinciale Staten kennelijk anders beslist. Wij zullen zien hoe een en ander afloopt. Wordt vervolgd. ■

Almere-Amsterdam; de vochtige droom van metropool bouwers

UDO VROOM

In mijn vorige artikel onder de titel Waterland (IJB nr. 2 2007) nam ik stelling tegen opvattingen verwoord in het in mei dit jaar verschenen rapport: "Een ander IJsselmeergebied, een ander beleid". Ik baseerde mijn stelling met name op informatie ontleend aan perspublicaties. Op dat moment kende ik de reacties van de Gemeente Waterland en de Regio, (het Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland, ISW) nog niet.

Door een vriendelijke uitnodiging van burgemeester, Mr. E.F. (Ed) Jongmans, om mij tijdens een kopje koffie op het stadhuis in Monnickendam nader in te lichten, ontdekte ik de brieven die door de gemeente Waterland en het ISW in juni en augustus als reactie op dit rapport verzonden zijn aan de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat. Wat blijkt. Een interdepartementale projectgroep heeft zonder ruggespraak met het veld, dus top-down, de nieuwe, departementaal onervaren, prille staatssecretaris, voor haar benoeming voor het blok gezet. Het was zelfs zo grof, dat absoluut daartoe onbevoegde ontwerpers een weg getraceerd hebben door het IJmeer en het Markermeer van Muiden naar Uitdam. Dat wil zeggen dwars door het bestuursgebied van de gemeente Waterland, zonder dat de verantwoordelijke bestuurders daar iets van wisten. Dat is te bestempelen

als wild gedrag van Jonge Honden. Het is vanzelfsprekend dat een verantwoordelijk bestuurder denkt en zegt: dat pik ik niet. Dat is exact een facet van de door velen ontkende Hollandse identiteit. De burgemeester heeft dus binnen het kader van zijn bevoegdheden samen met de gemeenteraad van Waterland en samen met het bestuur van het ISW brieven geschreven aan de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat. Toen ik frank en vrij afdrukken van deze brieven ontving bleek mij dat beiden principieel sporen met de visie van de stichting VBIJ. Zonder deze brieven in extenso te publiceren wil ik op enkele overeenkomsten wijzen. Het IJsselmeer is een publiek domein. De inrichting en het gebruik van deze natte ruimte is niet meer uitsluitend een zaak van commerciële belangengroeperingen. Zuilen, zoals architecten bonden, aannemers, land in richters, natuurmonumentenzorgers, waterstaatskundige ingenieurs hebben geen autonome, ideologisch bepaalde rechten op de inrichting van een open publiek domein. Het gebruik van dit publiek domein is multifunctioneel. Het is duidelijk dat niet de democratisch gekozen bestuurders, voortgekomen uit minderheden van het kiezersvolk kunnen beslissen over de inrichting van de open ruimte. Het zijn niet de volksvertegenwoordigers, maar de burgers, de gebruikers die de multifunctionaliteit van dit publiek domein bepalen. De inrichting, de

ruimtelijke ordening van dit domein kan niet top - down gecompartmenteerd worden door private belangengroeperingen met incidentele ondersteuning van de overheid. De centrale overheid, dat wil zeggen de Staat heeft alleen de regie. In mijn opvatting heeft een regisseur de visie op wat hij op de planken, het speelveld, het podium, het publiek domein, wil zien. De regisseur maakt een voorstelling, een performance. In de huidige klimaatwisseling is het IJsselmeer een uitdaging en een bedreiging. Er is een regisseur nodig met een opdracht. Zijn speelveld is het IJsselmeer als open ruimte, een estuarium, waarin niet op voorhand door vaderlandse zuilen compartimenten worden gemaakt. Dat wil dus zeggen: geen Afsluitdijk, maar een doorgangsdijk, geen Houtribdijk, maar een brug, geen IJmeerdijk. Deze visie wordt in principe gedeeld door Waterland. Wat is er sinds augustus gebeurd? De gemeente Waterland en het ISW hebben een ontvangst briefje van de Staatssecretaris gekregen. Veel belangrijker is dat er een Provinciaal overleg is gestart tussen de provincies Noord-Holland en Flevoland. Het project heet: Agenda voor de toekomst van het Markermeer en het IJmeer. Opnieuw de Hollandse identiteit. Opnieuw op weg naar een Streekplan. De Staat houdt de regie. Het probleem Markermeer en IJmeer wordt op de agenda gezet van een lagere overheid, de provincie. De regio's, waterschappen, landschappen, milieufederaties, gemeenten en wat voor legitieme dan wel niet geformaliseerde organisaties krijgen inspraak. Het top-down model van de doeners wordt opgerekt. De tijdruimte dimensie verandert. Nu komt er een probleem. Wie bewaakt het proces. Het streekplan model is niet nieuw. Het is al eerder geprobeerd en niet van de grond gekomen. Waarom zo beperkt. Een streekplan voor het Markermeer en het IJmeer. Waarom niet een goed plan voor het Estuarium van de oude Zuiderzee. Er was ooit in de Franse tijd een -Departement du Zuiderzee-, onder regie van een man Goldberg. Het ging over het beheersen van de mondingen van de Zuiderzee. Het ging om een politiek item. Het Continentaal Stelsel. Het ging om de beheersing van >

de smokkelhandel. Er is denk ik maar een optie. Wij kennen in Nederland een Landsarchitect. Het doet er niet toe wat voor domme voorstellen hij lanceert. Bijvoorbeeld, bouwen van huisjes langs de Afsluitdijk. Wij kennen het verschijnsel Landsadvocaat,

Landsombudsman, Landsdichter etc. Waarom niet een Landswaterschout. We kennen het fenomeen waterprins, dijkgraaf, schout bij nacht, waarom niet een Landswaterschout. Deze man of vrouw is een coördinator, een bewaker van ons Estuarium. Het zou

een Europese Commissaris kunnen zijn. Wij kunnen zoet water exporteren. Als het Almere- Amsterdam dubbelstadmodel een "natte droom" mocht blijken dan worden in ieder geval alle superprojecten zoals de Betuwelijn, de HSL naar Parijs en IJburg "nachtmerries" voor komende bestuurders. ■

Wonderbaarlijke plannen rond het Nesbos

JAN BARON

Getipt door inwoners van het dorp Onderdijk in de gemeente Wervershoof vanwege een ingrijpend plan direct aan het IJsselmeer en tussen twee natuurontwikkelingsgebieden, is uw secretaris op onderzoek uitgegaan.

Erst even een omschrijving van de locatie

Onderdijk ligt direct aan het IJsselmeer maakt deel uit van de gemeente Wervershoof in West-Friesland. Tussen Medemblik en Wervershoof liggen een tweetal natuurontwikkelingsgebieden waarvan "De Vooroever" het bekendst is. Enige kilometers het IJsselmeer op, ligt het vogeleiland "De Kreupel". Tussen de twee natuurgebieden ligt een stuk buitendijks gebied dat bekend staat onder de naam het Nesbos.

Het Nesbos heeft in het bestemmingsplan IJsselmeer een recreatieve bestemming. Het bestemmingsplan is 11 jaar oud. In het bestemmingsplan staat een wijzigingsbevoegdheid van Burgemeester en Wethouders dat betrekking heeft op het Nesbos. De wijzigingsbevoegdheid geeft aan dat de bestemming recreatie gewijzigd mag worden in horeca-doeleinden. Burgemeester en wethouders hebben nu van deze bevoegdheid gebruik gemaakt op verzoek van een projectontwikkelaar die ter plaatste een appartementenhotel wil gaan bouwen.

Het plan heeft bij de inwoners van onderdijk grote commotie veroorzaakt. Er is een groepje mensen die de onrust probeert te kanaliseren door naast de VBIJ ook de Milieufederatie Noord-Holland in te lichten. Tevens is een advocaat ingeschakeld van het bureau Spuistraat 10 te Amsterdam.

Achtergronden.

Het appartementenhotel is een aantal jaren geleden al eens in de Raad aan de orde

geweest en leidde tot verdeeldheid. In de wandelgangen hoor je dat de gemeente zichzelf in de vingers heeft gesneden door in het verleden een overeenkomst aan te gaan met de initiatiefnemer. Op grond van die overeenkomst zou de gemeente feitelijk een verplichting aangegaan zijn. Het niet nakomen daarvan, bijvoorbeeld door te weigeren van de wijzigingsbevoegdheid gebruik te maken, zou tot een grote schadeclaim kunnen leiden.

Het nu voorliggende plan behelst een groot appartementenhotel met ca 66 kamers, een congreszaal, een parkeerkelder, enz. De hoogte zal 12 meter worden. Het gebouw zal het gehele jaar bewoond zijn. Om te voorkomen dat het complex onder water komt te staan bij harde oostenwind, moet er een dijk om het complex worden aangelegd. Regelmatig staat het gebied onder water omdat het alleen door een lage kade beschermd wordt. Bij hoogwater dient het dan ook als opvangcapaciteit.

Natuurscan door de Grontmij in juli 2002

In juli 2002 heeft de Grontmij op verzoek van de initiatiefnemer een "Natuurscan" uitgevoerd. De conclusie daaruit was, dat het gebied geen natuurwaarde heeft en dat de gevolgen van een appartementenhotel geen "significante negatieve" invloed op het IJsselmeergebied zal hebben.

Deze scan is slechts zeer vluchtig gedaan en kan beslist niet als een "passende beoordeling" in het kader van de Natuurbeschermingswet genoemd worden. Bovendien is op geen enkele wijze beoordeeld of er sprake kan zijn van cumulatieve effecten. Daarmee vervalt een belangrijke pijler onder het plan.

De rol van de provincie Noord-Holland

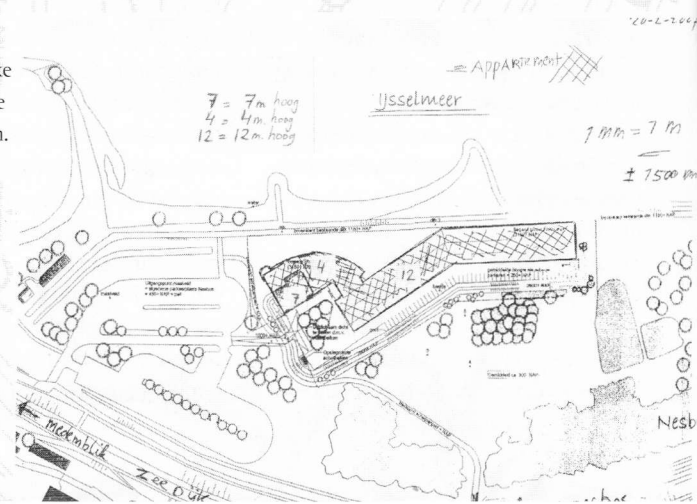
In het dossier bevinden zich enige brieven van de Provincie Noord-Holland, die in eerste instantie aangeven dat kritisch naar het plan gekeken zal worden. Uiteindelijk stemt de Provincie met het plan in. Een van de argumenten van zowel de provincie als gemeente is, dat het toerisme in West-Friesland versterkt moet worden en dat een appartementenhotel daar uitstekend in past. Merkwaardig is, dat de Provincie het betrokken gebied tot uitsluitingsgebied heeft verklaard waar geen aantasting van de waarden plaats mogen vinden.

Een citaat uit het streekplan:

"In de uitsluitingsgebieden is sprake van bijzondere natuurlijke waarden en kenmerken of landschappelijke en cultuurhistorische waardevolle elementen en structuren die wij willen beschermen, behouden en versterken. Het gaat hier vooral om delen van het landelijk gebied die een bepaalde bescherming genieten op grond van al bestaande (internationaal) wettelijke of provinciale beleidskaders met daaruit voortvloeiende planologische gebruiksbeperkingen maar ook om gebieden die wij om andere ruimtelijke redenen willen vrijwaren van verdere verstedelijking. Wij noemen al deze wettelijke of beleidskaders het gebiedsgerichte beleid. Het gaat dan om: Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en natuurbeschermingswetgebieden.

Einde citaat.

Door de ongeruste inwoners van onderdijk is op 5 september een bijeenkomst in het plaatselijke dorps huis belegd. Men was zo verstandig geweest een advocaat uit te nodigen. Deze advocaat, Mr. B. Meruma, is bereid gevonden de zaak bij de Raad van State aan de orde te stellen en doet dat in naam van een aantal inwoners, de Milieufederatie Noord-Holland en de stichting VBIJ. Inmiddels is een inleidend beroepschrift ingediend, naast een verzoek om een schorsende werking die moet voorkomen dat er alvast gebouwd gaat worden. Tot slot moet worden opgemerkt dat de heer Mennobart van Eerden, ecooloog verbonden aan RWS/RIZA, ons geadviseerd heeft met betrekking tot de risico's voor vogels en natuur in de nabijheid van het Nesbos. Als ik mij niet vergis, hebben we een sterke zaak. ■

Windturbines aan De Nes

JAN BARON

In vorige edities van IJsselmeerberichten hebben wij aandacht besteed aan de vervanging van de bestaande windturbines aan De Nes aan het begin van de dijk naar Marken. Het ziet er naar uit, dat de VBIJ naar de rechter moet stappen. De gemeente Waterland heeft na lang wikken en wegen toch maar besloten vrijstelling van het bestemmingsplan te vragen aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.

Wij gingen er in onze onschuld van uit dat de provincie deze vrijstelling niet zou verlenen gegeven het feit dat in het kader van streekplannen Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid een windkanskaart Noord-Holland is uitgegeven en daarop naast kansrijke plaatsen voor windturbines ook uitsluitingsgebieden worden genoemd, namen wij aan dat plaatsing van twee grote turbines aan de Nes op grote planologische bezwaren zou stuiten. De windkanskaart gaat uit van drie categorieën. Categorie 1 zijn in het wit aangegeven. Grote gebieden ten noorden van de lijn Alkmaar-Hoorn vallen daaronder.

Tot categorie 2 behoren o.a. de droogmakerijen Beemster en Schermer.

Categorie 3 wordt als volgt omschreven: "Gebieden met een grote milieu-, natuur, landschappelijke of cultuurhistorische waarde zijn in *beginsel* uitgesloten voor windenergie" (cursivering van de schrijver). Het gehele Waterlandse gebied valt daaronder en dus ook de locatie De Nes. Bovendien ligt De Nes op het snijpunt van het Natura2000 gebied Markermeer en de dubbel beschermde Gouwzee.

Laat nu dat woordje *beginsel* voor de gemeente aanleiding te zijn de vrijstelling toch maar aan te vragen? En laat nu de provincie Noord-Holland dat belonen?

Wat zijn de argumenten van de overheid waard wanneer deze, bijna met tranen van ontroering in de ogen, pleit voor behoud van cultuurhistorische landschappen?

Hoe verhoudt deze beslissing zich tot het inmiddels vastgestelde Nationaal Landschap Laag Holland waarvan de betreffende locatie deel uitmaakt?

Hoe betrouwbaar is de overheid?

De bouwvergunning voor de geplande windturbines is door de gemeente

De Nes

Waterland afgegeven. Daartegen kan beroep worden aangetekend bij Burgemeester en Wethouders. Dat zal de stichting VBIJ zeker doen. ■

Moeten we nog vechten tegen windmolens?

JAN DERK GERRITSEN

Wie in het Noorderpolderhuis in Schermerhorn het schilderij ziet, waarop de 52 windmolens staan, die de Schermer hebben drooggelegd krijgt een dubbel gevoel. Je mag dan trots zijn, dat ze die klus in 1635 hadden geklaard maar wat doe je met zoveel horizonvervuiling, nu ze niet meer nodig waren. Er zijn er nog maar 11 van over en dat is een pracht gezicht. Het is vloeken in de kerk als je hulde bedrijft aan de slopers van toen die toch maar het lef hadden die andere 41 met de grond gelijk te maken. Er is begrijpelijkerwijs ook geen actiegroep, die het in zijn hoofd heeft gehaald zich tegen die sloop te verzetten. Waren ze blijven staan dan had je met een variant van de bomen

en het bos door de molens geen Schermer en geen weidsheid meer gezien. En oh, wat zijn ze jaloers in de naastgelegen Beemster, waar geen molen meer is overgebleven.

Windturbines

Wetend wat windmolens zijn moeten we die gigantische witte palen, die bij bosjes ons landschap ontsieren, nooit meer die erenaam geven, die alleen dat eeuwenoude cultuurgood toekomst. Een molen maalt - water of graan - het maakt niet uit. Ze staan dus niet alleen mooi te wezen ze gaan bovendien nog met hun tijd mee. Windturbines zijn heel andere dingen. Ze malen niet en laten we het hoge woord er maar uitkomen: in de tijd lopen ze achter. We hebben dat enkele jaren geleden op grond van

nog nooit weerlegde wetenschappelijke onderzoeken onder meer van ir. J.A. Halkema, voormalig technicus bij Nederlandse energiebedrijven al mogen vaststellen. Onze oud-beleidsraadleden Hans van Kesteren en Fred Jacobs hebben er destijds ook al op gewezen in verband met het uiterst geringe rendement dat deze turbines bijdragen aan de energielevering. Niettemin gaat nog steeds onder het mom van energiebesparing een gigantische geldstroom als subsidie naar deze bedrijfstak. Ze worden aangeprezen met het maximale aantal Kilowattuur dat ze bij windkracht zeven kunnen leveren. In de Schermer zouden ze dat boerenbedrog noemen. Zo'n storm komt relatief weinig voor in ons overig windrijke land. Dus de aangegeven capaciteit, waarmee ze verkocht worden, wordt bij lange na niet gehaald waarbij nog komt dat deze machines onderhoud behoeven en regelmatig buiten bedrijf zijn. Ondanks onze vrees dat op grond van deze misleidende cijfers een energiebeleid wordt gevoerd, waarbij ons landschap visuele schade oploopt ging en gaat de overheid nog steeds door de andere kant op te kijken. Maar inmiddels is ook in die kringen een kentering aan de gang. >

Naar een CO₂-neutraal Drente
Over het opwekken van windenergie ontstond onlangs in Provinciale Staten van Drente een pittige discussie, die er toch in uitmondde, dat het beleid van het Provinciale Omgevingsplan werd aanvaard. Met even zoveel woorden staat daarin dat niet meegewerkt wordt aan de verdere realisatie van windturbineparken in de provincie Drente. Argument daarbij is, dat sterk gehecht wordt aan het behoud en de versterking van de landschappelijke

en cultuurhistorische waarden in dit gewest. In de Drentse energienota staat letterlijk: "De bijdrage van windenergie aan energiedoelstellingen vinden wij onvoldoende om de inbreuk op het landschap te rechtvaardigen. Vooralsnog achten wij ons in staat om ook zonder windenergie recht te doen aan de beide kernthema's uit het tweede Provinciaal Omgevingsplan, te weten het behoud van landschappelijke waarden en het op termijn realiseren

van een duurzame energiehuishouding." Tot zover de Drentse energienota.

En nu maar hopen dat andere provincies volgen want meestal komen er daarna meer schapen over de brug. En zeker vanuit een provincie waar de schaapherder lijkt uitgevonden. Dankbaar zijn we als IJsselmeervereniging, zodat we hiermee als IJV niet, zoals enkele jaren geleden weer doodgezwegen worden. Aantasting van de skyline van het IJsselmeer is sowieso al uit den boze maar als het dan ook nog eens nergens voor dient moet men aan iemands verstand gaan twijfelen. ■

Ingezonden bericht

NICO PAPINEAU SALM

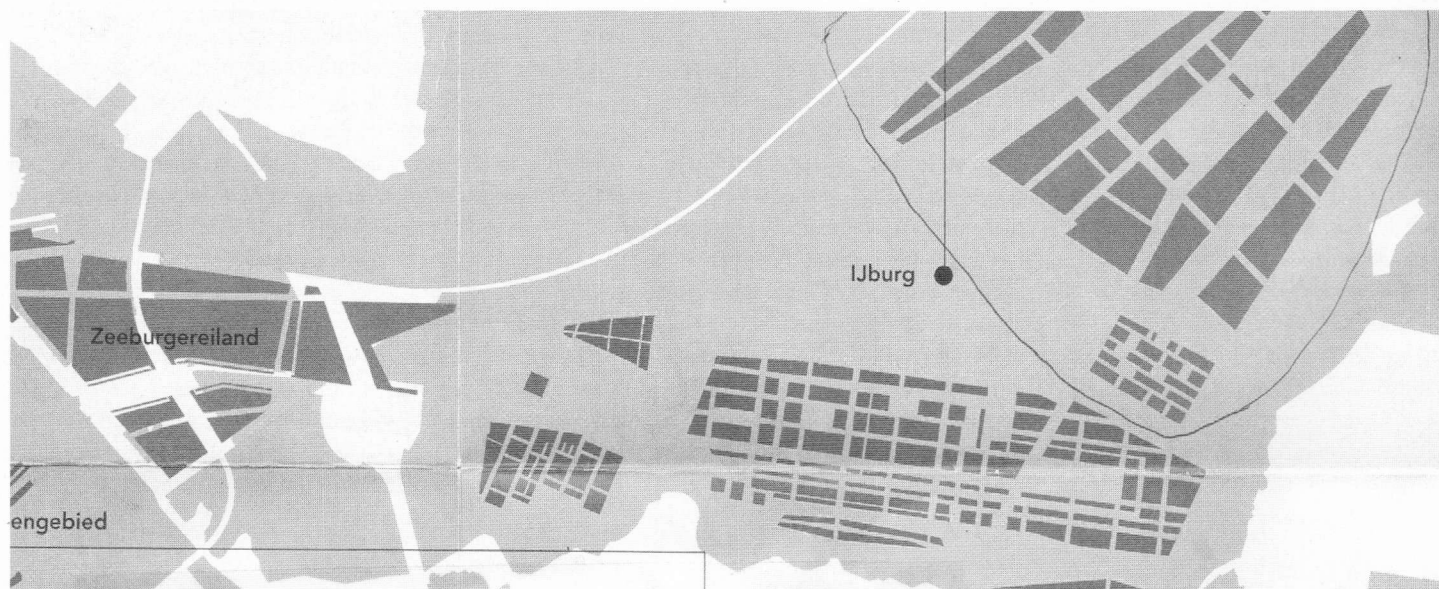
De IJsselmeervereniging en de bouw van IJburg

Op 24 maart jl. was de ledenvergadering van de IJsselmeervereniging in Lelystad. In het verslag van deze vergadering staat een opmerking over het standpunt van de vereniging inzake de aanleg van de 2^e fase van de nieuwe wijk IJburg bij Amsterdam. Het bestuur geeft aan dat zij haar verzet tegen de realisatie van de 2^e fase voortzet. Ik heb als lid van de vereniging aangegeven mij niet in deze lijn te kunnen vinden. Om dit standpunt toe te lichten eerst een stukje geschiedenis.

In 1996 was het referendum over het plan de gemeente Amsterdam om in het IJmeer een nieuwe wijk met 18.000 woningen aan te leggen. Het comitee IJmeer Open voerde de campagne tegen deze plannen. Het comitee werd gevormd door de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer (VBIJ), Het Milieucentrum Amsterdam (MCA) en de vereniging Natuurmonumenten. De centrale vraag van het referendum was bent u voor of tegen de aanleg van IJburg? Op de uitslagenavond op 19^e maart 2006 bleek dat een meerderheid van de stemmers tegen de aanleg was, maar dat de opkomst te laag was. Hierdoor kreeg de gemeente Amsterdam de ruimte om door te gaan met de voorbereidingen van de aanleg. Natuurmonumenten en het MCA hebben na de uitslag besloten om zich bij de uitslag neer te leggen en zich in te zetten voor een zo'n milieuvriendelijk mogelijk IJburg. De VBIJ heeft er voor gekozen om het verzet tegen de komst van IJburg voort te zetten. In de periode daarna is door de gemeente de planologische procedure voortgezet om de bouw mogelijk te maken. Hiervoor is IJburg opgeknipt in het bestemmingsplan fase 1 en fase 2. De plannen van fase 1 worden

nu uitgevoerd. huizen zijn inmiddels gebouwd en er wonen 6000 mensen. Het bestemmingsplan voor fase 2 is enkele jaren geleden in procedure gebracht en daar heeft de VBIJ met succes bezwaar aangetekend bij de Raad van de State, die het plan niet heeft goedgekeurd. Het plan voldeed niet aan een aantal milieu eisen en was niet in overeenstemming met enkele Europese Richtlijnen. De gemeente Amsterdam is nu het bestemmingsplan voor fase 2 opnieuw aan het maken waarin rekening wordt gehouden met de bezwaren die door de VBIJ zijn ingebracht. De planning is dat het aangepaste bestemmingsplan binnenkort in procedure wordt gebracht.

Mijn pleidooi is dat de IJsselmeervereniging het aangepaste bestemmingsplan globaal toetst aan de milieucriteria en de Europese richtlijnen en daarbij vooral beoordeelt of de kritiek van de vorige keer goed is verwerkt. Wanneer dat allemaal in orde is zou de vereniging geen bezwaar moeten indienen en zeker niet met het argument moeten komen dat de geplande woningen niet nodig zijn. Een mogelijk argument tegen het bestemmingsplan dat door het bestuur in de ledenvergadering werd genoemd. Als inwoner van het stadsdeel Zeeburg weet ik dat de woningen dringend nodig zijn o.a. omdat de woningmarkt in Amsterdam op slot zit en mensen 12 jaar op een huis moeten wachten. Verder is de bouw van fase 2 nodig om van IJburg een volledige wijk te maken. Diverse voorzieningen als bibliotheek, sportfaciliteiten zijn daar nl gepland. Komt fase 2 er niet dan ontstaan er de nodige problemen voor bewoners die in het eerste deel van IJburg wonen. ■

Frank Bakker uit Hippolytus-
hoef, 1e prijs

Tussen de Stevin Sluizen bij Den
Oever raast het verkeer ook in de
avond gewoon door.

Michiel van Eijken, 2e prijs
Tanker

Karen van Duijvenbode uit
Krommenie, 3e prijs

Er was net een fikse onweersbui
over Durgerdam gekomen. Deze
foto is genomen door de sprayhood
van de boot.

Geen dankbaarder onderwerp voor fotografen dan het IJsselmeer. Op de grens van land en water gebeurt altijd wel wat. Stoere dijken, sterke vissers, historische havengezichten en spelevarende mensen. Van kitesurfers tot bruine vloot.

Een fotowedstrijd voor een jarig IJsselmeer. Want niet alleen de Afsluitdijk die op 28 mei 1932 werd gedicht, bestaat nu 75 jaar. Door die dijk veranderde de Zuiderzee in het IJsselmeer. Transformeerde van zout naar zoet. Het vissersbestaan werd ingeruild voor recreatie en toerisme. De prachtige vergezichten bleven.

Omdat het IJsselmeer net als de Afsluitdijk 75 jaar bestaat, had het Noordhollands Dagblad een fotowedstrijd uitgeschreven met geldprijzen. En eeuwige roem doordat de winnende foto's zijn opgenomen in de collectie van het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen.

Uit de 1800 inzendingen zijn door de jury de 23 fraaiste geselecteerd voor een expositie in het museumpark van het Zuiderzeemuseum. De jury prijst de hoge kwaliteit van het ingezonden materiaal en had dan ook veel tijd nodig om tot een selectie te komen. Recente foto's kwamen in aanmerking voor een nominatie al kon de jury het niet nalaten een geweldige plaat welke de Afsluitdijk tijdens de memorabele winter van 1963 toont te bekronen met een eervolle vermelding. Opvallend was vooral de warmte voor mooie zonsondergangen getuige de overweldigende hoeveelheid inzendingen met dit thema. De beroemde Hollandse lichten vormt een andere grote groep waarbij de jury enige niet alledaagse foto's selecteerde. De verwachte hoeveelheid recreatiefoto's bleven uit. De steden en dorpen langs het IJsselmeer bleken daarentegen nog een geliefd onderwerp te zijn. De keuze van de jury voor de expo viel o.a. op het dromerige Durgerdam en het futuristische naviduct, beiden op een andere manier bekeken. En dan de winnende foto die zich meten kan met de huidige trend in museale landschapsfotografie; een ware kunstfoto en eeuwige roem. Helaas is de expositie al weer voorbij, daarom de winnende foto's opgenomen in onze IJsselmeerberichten. ■

Jury: André Groeneveld - conservator Zuiderzeemuseum, Susette Luger - IJsselmeervereniging, Hans van Weel - beeldredacteur Noordhollands Dagblad

Ronald Landtman

Frank Bakker

Michiel van Eijken

Karen van Duijvenbode

Zevende Schipholbaan?

MARTEN BIERMAN

De Raad van State heeft de ministers van VROM en V&W opgedragen binnen twee jaar een nieuw aanwijzingsbesluit te nemen voor vliegveld Lelystad. Vanwege "zwaarwegende luchtvaartbelangen" mag de lucht-

haven gewoon conform dat eerdere besluit in werking blijven omdat het voorlopig alleen om overplaatsing van de lichte luchtvaart vanaf Schiphol gaat. In de tweede fase is voor de overplaatsing van de zware luchtvaart baanverlenging nodig tot maximaal 2,1 kilometer. De RvS eist

dat het hele plan in een nieuwe Milieueffectrapportage wordt bekeken en niet alleen dat eerste gedeelte. Kortom salami afweging via een beetje overlopen van luchtverkeer naar Lelystad wordt niet toegestaan. Niettemin staat de achterdeur naar een tweederangs zevende Schipholbaan bij Lelystad nog open al is het maar op een kier. Het blijft opletten dus... ■

Organisaties willen noordse stenen terug na verbetering Zuiderdijk

FRANK ENNINGA

De stichting Landelijk Schoon Westfriesland, Landschap Noord-Holland en de stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer pleiten bij de Provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap voor het terugbrengen van de oorspronkelijke noordse stenen op de dijk tussen Hoorn en Enkhuizen. Het Hoogheemraadschap is begonnen met het verstevigen van de dijk en heeft vanwege geldgebrek gekozen deels te werken met basalt. Omdat de provincie de dijk heeft aangewezen als provinciaal monument, hopen de organisaties op financiële steun van de provincie.

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is begonnen met het verbeteren en verzwaren van de dijk Hoorn-Enkhuizen (de Zuiderdijk van Drechterland). Deze dijk is een onderdeel van de Westfrie Omringdijk, de eeuwenoude dijk die rondom heel Westfriesland loopt. De Omringdijk is een van de oudste ringdijken van ons

land. Deze ringdijk werd voor het eerst kort voor 1300 gesloten. Al eeuwen verdedigden grote brokken natuursteen de dijk tegen golven. Deze stenen komen vooral uit Scandinavië. Ze worden daarom wel noordse stenen genoemd. Zo'n dijkbescherming met noordse stenen komt in ons land heel weinig voor. De Omringdijk met de karakteristieke verdediging met noordse stenen is daarom van grote cultuurhistorische betekenis. De provincie Noord-Holland heeft de hele Omringdijk daarom aangewezen als provinciaal monument.

In de plannen van het Hoogheemraadschap is opgenomen dat de noordse stenen over flinke delen van de dijk opnieuw zullen worden toegepast. Maar op twee plaatsen zullen, om financiële redenen, zogeheten basaltstenen worden toegepast. Dat zijn stenen die in een betonfabriek worden gemaakt. De vorm van die betonnen stenen is afgeleid van de basaltzuiltjes die vaak voor dijkbescherming worden gebruikt. Basaltzuiltjes zijn ook natuursteen en daarom onregelmatig

van vorm. Basaltstenen zijn daarentegen fabrieksmatig gemaakt en hebben daarom allemaal dezelfde vorm. Een dijkstuk met basaltstenen ziet er daarom héél anders uit dan een dijkstuk met noordse stenen.

Uit contacten van de stichting Landelijk Schoon Westfriesland met het Hoogheemraadschap is gebleken dat de keus van het Hoogheemraadschap voor basaltstenen uitsluitend is gebaseerd op financiële redenen. Landschap Noord-Holland, de stichting Verantwoord Beheer IJsselmeer en de stichting Landelijk Schoon Westfriesland zijn echter van mening dat de toepassing van basaltstenen op de Westfrie Omringdijk een ernstige aantasting betekent van de cultuurhistorische waarde van de dijk en dus van de dijk als provinciaal monument.

Ze hebben daarom gezamenlijk een brief aan het college van Gedeputeerde Staten gestuurd met het verzoek het Hoogheemraadschap financieel in staat te stellen om over het gehele traject van de dijk van Hoorn naar Enkhuizen de bescherming met noordse steen terug te brengen. Zij hebben daarbij onder meer verwezen naar een passage in de provinciale beleidsnota "Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland" waarin letterlijk staat: "De dijkversterking en verzwaring tussen Hoorn en Enkhuizen dient op een cultuurhistorisch verantwoorde manier te worden verricht met zo min mogelijk ingrepen." ■

FOTO'S: KNNV WEST-FRIESLAND

De foutjes van Adri Duivesteijn

JAN BARON

In De Volkskrant van 2 september 2007 stond een paginagroot interview met Wethouder Adri Duivesteijn van Almere. Duivesteijn spuwde daarin zijn gal over de wetten en regels die hem als daadkrachtig bestuurder dwars zitten. Al lezende viel ik van de ene verbazing in de andere. Ik verbaasde mij over het feit dat een politicus van zijn statuut zo weinig kennis heeft van de regelgeving waarmee hij als Wethouder te maken heeft.

Hij is van mening dat ons land "overgejuridiseerd" is en dat je telkens de Raad van State tegenkomt. Duivesteijn wil bouwen in het IJmeer. Hij ziet in zijn verbeelding "spannende" bebouwing in het water. Ook in het Markermeer kun je dingen doen omdat dat water toch dood is. De Raad van State doet het in zijn ogen helemaal verkeerd. In plaats van voortdurend de regeltes te toetsen zou deze hoogste rechter in ons land zich bezig moeten houden met de inhoud van de plannen. Duivesteijn begrijpt kennelijk niet, dat de fase waarin de ruimtelijke plannen al tweemaal inhoudelijk getoetst zijn voordat de Raad van State in beeld komt. Dit rechtsorgaan gaat over de vraag of de wet goed is toegepast en oordeelt over de zorgvuldigheid waarop dat plaatsgevonden heeft.

Dit naar analogie van de Hoge Raad die hetzelfde doet in civiele en strafzaken. Zo hoort het ook en dat zou Duivesteijn toch moeten weten. In het interview noemt Duivesteijn het vernietigen van het goedkeuringsbesluit van de provincie Noord-Holland van het bestemmingsplan IJburg fase2 door de Raad van State als voorbeeld van zijn stelling. Ook dat heeft hij niet goed begrepen. IJburg fase2 is vernietigd omdat de grens van het Vogelrichtlijngebied overschreden werd. De Gemeente Amsterdam had haar huiswerk niet goed gedaan en

in het verlengde daarvan was ook de provincie in de fout gegaan. Goed dat er nog zoiets al de Raad van State is.

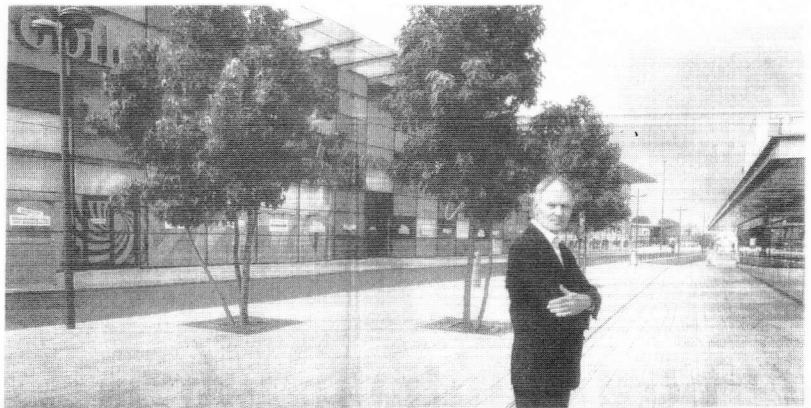
Namens de IJsselmeervereniging heb ik geprobeerd via een ingezonden brief aan De Volkskrant de zaak recht te zetten. Die brief werd helaas niet gepubliceerd. Jammer, want daardoor is onzin ten onrechte niet weerlegd. Voor belangstellenden is op ons kantoor een afschrift van het bewuste krantenartikel en mijn weerwoord daarop, op te vragen. ■

Interview Adri Duivesteijn, wethouder in Almere

Het maken van plannen is één, ze ten uitvoer brengen is twee. Adri Duivesteijn zag en ziet tal van grote bouwprojecten sneuvelen, eerst als Kamerlid voor de PvdA en nu als wethouder van Almere. Tegen juristen kun je je als overheid bijna niet wapenen. Door Marcel van Lieshout

Een foutje is zo gevonden

Als het om plannen gaat, dan zijn er twee dingen die belangrijk zijn: het maken van plannen en het uitvoeren van plannen. Het maken van plannen is één, ze ten uitvoer brengen is twee. Adri Duivesteijn zag en ziet tal van grote bouwprojecten sneuvelen, eerst als Kamerlid voor de PvdA en nu als wethouder van Almere. Tegen juristen kun je je als overheid bijna niet wapenen. Door Marcel van Lieshout

Kort nieuws

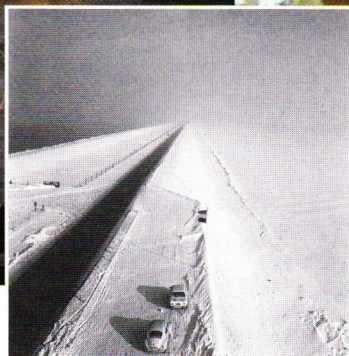

Laatste nieuws Zuidpolder-Oost

De kwestie rond de Zuidpolder-Oost in de gemeente Edam-Volendam kent maar geen einde. Nadat de provincie Noord-Holland in het stof heeft moeten bijten door de gedeeltelijke vernietiging van het goedkeuringsbesluit van het bestemmingsplan, probeert de gemeente telkens opnieuw de bouw van de geplande woningen toch op

te starten. Daarvoor worden telkens enige trucs bedacht door bijvoorbeeld de geplande woningen in het nog te bouwen verzorgingshuis los te koppelen van het bestemmingsplan. Dat scheelt een fors aantal woningen zodat er minder dan 2.000 woningen overblijven. Beneden dat aantal is namelijk geen MER procedure noodzakelijk. Daarnaast probeert de gemeente alvast voorbereidende werkzaamheden te beginnen door het voornemen zand te gaan storten

op plaatsen waar een toegangsweg moet komen. Onze kompanen in de strijd te weten "Ook Vogels hebben Bouwdrift" en "Denken voor Doen" hebben dat goed in de gaten en lichten ons regelmatig in. Onze advocaat L. Hamer weet daar wel raad mee en dient vervolgens bezwaren in bij de Raad van State waarbij ook schorsingsverzoeken een rol spelen. Begin november komt de Raad van State bijeen om over de zaak te horen. Wordt vervolgd. ■

Schenken aan IJsselmeervereniging

Veel mensen die een ideële organisatie een warm hart toedragen kiezen voor een 'periodieke schenking'. Dit kan ook bij de IJsselmeervereniging. Als bij een notariële akte voor een periode van tenminste vijf jaar een periodieke schenking wordt toegekend, is het bedrag in het geheel aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Er geldt een drempel van tenminste € 100,- per jaar. Afhankelijk van de hoogte van het inkomen ontvangt de schenker 32,35% tot 52% van het gedoneerde bedrag terug van de fiscus. De algemeen nut beogende instelling betaalt slechts 8% aan schenkingsrecht in plaats van het progressieve tarief dat geldt voor reguliere begiftigden. Blijft de verkrijging onder de € 8.602,- dan hoeft helemaal geen belasting betaald te worden. De instelling is voor langere tijd verzekerd van inkomsten en kan daarmee ook langer lopende verplichtingen aangaan. Om voor de fiscaal vriendelijke behandeling in aanmerking te komen moet de algemeen nut beogende instelling wel als zodanig door de belastingdienst zijn aangemerkt. Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot Diny Kloosterboer, InformatieWinkel, telefoon: 0251-362762

Word lid van de IJsselmeervereniging en houdt het IJsselmeer open!

U krijgt; als u een lidmaatschap of donateurschap van de IJsselmeervereniging aangaat een t-shirt, satellietposter of wimpel met verenigingslogo cadeau. Dit artikel kunt u afhalen bij de ledenservicebalie in de InformatieWinkel van het Landschap Noord-Holland, adres: Dorpsstraat 72c in Castricum, de openingstijden zijn: maandag 13.30 tot 17.00 uur, dinsdag tot en met vrijdag 10.00 tot 17.00 uur en op zaterdag 10.00 tot 16.30 uur. U kunt het cadeau ook per post ontvangen, er komt dan € 5,50 verzendkosten bij.

- Ik word voor € 21,50 per jaar lid van de IJsselmeervereniging en ontvang 3 keer per jaar de IJsselmeerberichten.
- Ik word voor € 12,- per jaar donateur van de IJsselmeervereniging en ontvang dan 1 keer per jaar de IJsselmeerberichten.

Naam: _____
Adres: _____
Postcode en Woonplaats: _____
Telefoon: _____
Email: _____
Geboortedatum: _____

De acceptgiro voor het lidmaatschap/donateurschap wordt u zo snel mogelijk toegezonden.
Stuur deze bon op naar het nieuwe adres:

IJsselmeervereniging
t.a.v. Ledenadministratie
Postbus 257
1900 AG Castricum

voor vragen kunt u altijd bellen naar de InformatieWinkel: 0251-362 762, faxen naar: 0251-652 422
of mailen naar: d.kloosterboer@landschapnoordholland.nl

Het lidmaatschap gaat u aan voor minimaal één jaar en kunt u één maand voor het einde van het kalenderjaar schriftelijk (mag ook per email of fax) opzeggen.

